GLOBÁLNÍ PROBLÉMY VEŘEJNÉHO ZDRAVOTNICTVÍ 2025

Global Problems of Public Health 2025

13.–14. února 2025

Lékařská fakulta Ostravské univerzity

Konference s mezinárodní účastí

KOLEKTIV AUTORŮ

Sborník abstrakt

Ostrava, 2025

Děkujeme partnerům konference

Česká průmyslová zdravotní pojišťovna

SOCR ČR
Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR

VZP

213 RBP
zdravotní pojišťovna

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE
www.khsova.cz
Bruntál
Opava
Karviná
Ostrava
Nový Jičín
Frýdek-Místek

NEMOCNICE HAVÍŘOV

Ústav epidemiologie a ochrany veřejného zdraví

Lékařská fakulta Ostravské univerzity

Kolektiv autorů

Sestavili:

doc. MUDr. Rastislav Maďar, PhD., MBA, FRCPS

doc. Ing. Hana Tomášková, Ph.D.

Mgr. Martina Kovalová, Ph.D.

Mgr. Dagmar Skýbová

Ing. Marcela Stehlíková

Globální problémy veřejného zdravotnictví 2025

Elektronický sborník abstrakt konference

ISBN 978-80-7599-256-7 (online ; pdf)

CC BY-NC-SA 4.0 (Uveďte původ -Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní)

DOI doi.org/10.15452/978-80-7599-256-7.2025

© Lékařská fakulta Ostravské univerzity, 2025

© Autoři příspěvků uvedeni ve sborníku

Autoři odpovídají za obsahovou a jazykovou správnost příspěvku.

Předmluva

Vážené kolegyně, vážení kolegové, milí studenti,

děkujeme za Vaši účast na letošním ročníku tradiční konference s mezinárodní účastí „Globální problémy veřejného zdravotnictví 2025“, která znovu přilákala do Ostravy mnoho kvalitních odborníků.

Čím dál významnějším tématem se vzhledem k demografickým ukazatelům a spektru morbidity populace ČR stává epidemiologie neinfekčních onemocnění, zejména problematika dětské obezity, které se budeme věnovat letos i v příštím roce. Vzhledem k epidemickým vzplanutím různých infekčních nemocí v předchozích měsících, zejména pertuse, mykoplazmat a virové hepatitidy A, do jejíž kontroly navíc vstoupilo akutní zhoršení podmínek následkem povodní v postižených oblastech na Ostravsku, neopomněli jsme ani významnou problematiku infekčních nemocí včetně nákaz spojených s poskytováním zdravotní péče.

Nadále se v rámci této konference věnujeme i dalším klíčovým oblastem, jako jsou hygiena práce, pracovní lékařství, environmentální epidemiologie a recentně se taky věnujeme problematice katastrof a jejich prevenci.

V rámci plenárních přednášek uslyšíme vize hlavní hygieničky ČR o budoucnosti ochrany veřejného zdraví, prezentaci kolegyně R. Zlotkowske z Polska o systému zdravotní péče a prevence u našich severních sousedů a také prezentaci jednoho z největších projektů v našem regionu s názvem LERCO (Life Environment Research Center Ostrava), který ukazuje, že i vědci a věda mohou přispět k pozitivní transformaci regionu.

Jsem osobně velmi rád za hojnou účast mladých odborníků, kteří představují budoucnost našeho oboru a kteří i letos svými prezentacemi naplnili samostatnou sekci. Stejně tak mě těší hojná účast kolegyň a kolegů ze Slovenska, kteří budou v Ostravě vždy vítáni. I jejich zásluhou má konference mezinárodní přesah a přidanou hodnotu s možností sdílet ty nejzajímavější podněty a zkušenosti z naší práce.

Přiložený sborník abstraktů Vám umožní připomenout si klíčové části přednášek i posterových prezentací a možná se i inspirovat do vlastní praxe. Věřím, že i letošní konference přispěje ke vzájemnému obohacení s následným pozitivním dopadem do praxe nás všech.

Děkuji za převzetí záštity nad konferencí ministrovi zdravotnictví ČR Vlastimilu Válkovi, hlavní hygieničce ČR Barboře Mackové a také řediteli Zdravotního ústavu se sídlem v Ostravě Eduardu Ježovi.

Celý náš organizační tým se bude těšit na setkání s Vámi opět příští rok, výjimečně v měsíci květnu v rámci prestižních Pečenkových dnů, s kterými Globální problémy veřejného zdravotnictví v roce 2026 propojíme.

Rastislav Maďar

vedoucí Ústavu epidemiologie a ochrany veřejného zdraví LF OU

děkan Lékařské fakulty Ostravské univerzity

Obsah

PROGRAM KONFERENCE **10**

PLENÁRNÍ PŘEDNÁŠKY 16

Healthcare and public health system in Poland
Zlotkowska R. **17**

Projekt LERCO - Environmentální epidemiologie jako nástroj ke zlepšování kvality života v průmyslovém prostředí (VP8)
Tomášková H., Jiřík V., Šlachtová H., Riedlová P., Jandačková V. **18**

PROBLEMATIKA INFEKČNÍCH NEMOCÍ 19

Ohlédnutí za rokem 2024 – z pohledu výskytu respiračních infekcí rokem „pertusovým“ a „mykoplazmovým“
Bílková Fránková H. **20**

Globalizácia a jej vplyv na zdravie ľudí
Hudečková H. **21**

Epidémia vírusovej hepatitidy typu A na východnom Slovensku 2023-2024
Varga J. , Mikas J. , Vypušťáková A. **22**

Mimořádné očkování proti hepatitidě A v Ostravě
Macounová P. , Tomášek I. **23**

Odolnosť zdravotníckych systémov voči ohrozeniam verejného zdravia (skutočne sme sa poučili z poslednej pandémie?)
Letanovský P., Grendová K., Kačmariková M. **24**

OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI 26

Silikóza z umělého kamene
Lipšová V., Pelclová D., Bubeníčková J. **27**

Prevence neprofesionálních onemocnění v pracovně-lékařských službách
Šplíchalová A. **29**

Hodnotíme správně závažnost – míru zdravotního rizika profesionální expozice karcinogenním látkám na pracovišti
Vít M. **30**

Mikroklimatické podmínky na pracovištích v ČR a evropských zemích – v kontextu klimatické změny
Prokšová Zuská L. **31**

PROBLEMATIKA OBEZITY 32

Vliv „plant based diet“ na prevalenci obezity a nadváhy
Bužga M., Němček K., Kovalová M. **33**

Socioekonomické nerovnosti v obezitogenním prostředí v Brně
Bartošková A., Lam T., Pikhart H., Lakerveld J. **34**

Obezita v dětském věku
Boženský J. **36**

Praktické využití telemedicíny ke sledování dětských pacientů s obezitou
Dudek R., Berská L. **37**

Regionálne rozdiely vo výskyte determinantov nadváhy a obezity na Slovensku
Malobická E., Baška T., Zibolenová J., Madleňák T., Hudečková H. **38**

Program „Solíme méně“ – pilotní projekt
Fošum M., Hlaváč I. **39**

The Role of Conservative Treatment in Regional Variations of 30-Day AMI Mortality: THE Czech Republic Study
Hlaváč I. **41**

MLADÍ VÝZKUMNÍCI 43

Obstrukční spánková apnoe u obézních adolescentů – pilotní screening
Chudý M., Novotná A., Gottfriedová N., Blažková P., Lokajová B., Bunganič R., Slonková J., Boženský J., Bužga M. **44**

(Dez)informace a zdraví: nástroje pro analýzu mediální aktivity a možnosti jejich využití k predikci epidemiologických trendů
Obšilová D., Ivanová K. **45**

Vzrůstající rezistence k dezinfekcím
Godi K., Krejčí E., Sobotíková K., Stryjová L. **46**

Screening zdravotního stavu obyvatel ve vesnických komunitách Konžské republiky
Jarešová K., Macounová P., Maďar R. **47**

FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ I. 48

Kardiometabolické zdraví populace Česka – výsledky studie EHES
Lustigová M., Čapková N., Žejglicová K. 49

Užívanie psychoaktívnych návykových látok u adolescentov na Slovensku
Baška T., Malobická E., Madleňák T., Čičová S., Hudečková H. 50

Porovnanie úrovne pohybovej aktivity u dospelej populácie za obdobie rokov 2013 – 2022
Kačmariková M., Ochaba R., Wsolová L. 51

Medicínská metrologie jako součást veřejného zdravotnictví
Rybář J., Smetánka A., Onderčo P., Leja J., Gerneschová J. 52

Metrologie ionizujícího záření (měření, ochrana a vliv na lidské zdraví)
Leja J., Rybář J., Smetánka A., Onderčo P., Gerneschová J. 53

Analýza vývoje počtu endoprotéz kolenních a kyčelních kloubů v České Republice
Spoustová Tauchmanová M., Spousta T., Hodač J., Hodačová L. 54

Kvalita života pacientov so syndrómom spánkového apnoe
Mucska M., Seňavová M., Ochaba R. 55

Inovácia výučby v oblasti ochrany a podpory zdravia
Argalášová Ľ., Tomášková H., Hirošová K., Samohýl M., Babjaková J., Soldán M., Wrba T., Mayer-Vargová K., Vondrová D., Matejáková L., Hadvinová L., Dorko E., Kostičová M., Hnilicová S., Jurkovičová J. 56

ONKOLOGICKÁ ONEMOCNĚNÍ 58

Rizikové faktory a možnosti prevence karcinomu pankreatu
Pospíšilová G. 59

Úroveň informovanosti o karcinóme krčka maternice u žien z marginalizovaných rómskych komunít na Slovensku
Melichová J., Sivčo P., Plančíková D., Rusnák, M., Majdan M. 61

Program časného záchytu karcinomu prostaty v ČR – první rok po spuštění programu
Hanzlíková P., Kolektiv pracovníků NSC a UZIS 62

Přínosy a úskalí klasifikace PI-RADS (Prostate Imaging Reporting and Data System) v detekci acinárního a neacinárního karcinomu
Švecová J., Hanzlíková P. 63

Psí čich v medicíně: Případová studie časné diagnostiky karcinomu ovaria a ověření meze detekce psího čichu
Riedlova P., Tavandzis S., Kana J., Roubec J. 64

FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ II. 65

Obecná a specifická zdravotní gramotnost sportovkyň – současné výzvy pro veřejné zdravotnictví
Hladíková E., Ivanová K. 66

Dvě dekády studie HAPIEE: Pokračování longitudinálního sledování zdraví a životních podmínek stárnoucí české populace
Dalecká A., Pikhart H., Čapková N., Kubínová R., Bobák M. 67

The burden of human papillomavirus among Slovak Roma residing in marginalized communities
Sivčo P., Melichová J., Plančíková D., Majdan M., Rusnák M. 69

Dôvera žien z marginalizovaných rómskych komunít v zdravotnícky systém na Slovensku
Plančíková D., Melichová J., Sivčo P., Rusnák M., Majdan M. 70

Definice zdravotní služby dle zákona o zdravotních službách
Zonek V. 71

Manažment kvality na vybranom oddelení nemocnice
Grendová K., Moravčíková S. 72

Význam telemedicíny pro prevenci
Doležel J. 73

Vliv znečištění ovzduší na vybrané parametry imunitního systému, 8-isoprostan, a alfa-1-antitrypsin žijících lidí v environmentálně odlišných regionech
Jiřík V., Machaczka O. 74

Snižování rizika katastrof vyvolaných hydrometeorologickými jevy
Danihelka P., Kempná K., Gottfriedová N., Novotná A. 75

POSTERY 77

Stanovená měřidla ve zdravotnictví – komparace mezi ČR A SR
Smetánka A., Rybář J., Leja J., Gerneschová J. 78

Odborná, zdravotní a psychická způsobilost řidičů tramvají
Onderčo P., Rybář J., Leja J. 79

Hluk a vibrace – globální problém veřejného zdraví
Onderčo P., Rybář J., Ďuriš S., Smetánka A., Leja J. 80

Pravidla a postřehy pro správné měření krevního tlaku
Smetánka A., Rybář J., Ďuriš S., Onderčo P., Leja J. 82

Úloha vitamínu A pri znižovaní rizika alergií u novorodencov
Hrubovčák Tejová M., Rimárová K., Dorko E., Miškárová S., Kluková D. 83

Diabetes mellitus v Slovenskej republike
Dorko E., Miškárová S., Hrubovčák Tejová M., Ostafiichuk A. 84

Analýza výskytu detskej nadváhy a obezity v jednotlivých krajoch Slovenska v rokoch 2018–2022
Štekláčová N., Kelčíková S., Malobická E., Hudečková H. 85

Problematika nozokomiálnych nákaz na klinike pediatrickej onkológie
Rimárová K., Arvai J., Dorko E., Miškárová S., Hrubovčák Tejová M., Ostafiichuk A. 86

Výskyt alimentárnych chorôb v Slovenskej republike v rokoch 2010 – 2021
Tihányi J., Červená L. 87

Incidence, epidemiologie a komplikace endometriózy: postižení sakrálních kořenů a plexu
Pomaki M., Vilímek D., Hanzlíková P. 88

Odpady jako alternativní zdroj energie
Švédová B., Kucbel M., Raclavská H. 89

Projekty zdravotní prevence podpořené Statutárním městem Ostrava 2024
Janíková M., Macounová P., Jarešová K., Tomášek I., Tomášková H. 90

Postoje a spôsob správania sa majiteľov domových studní – výsledky celoslovenského dotazníkového prieskumu
Sovičová M., Baška T., Hudečková H., Eštóková M., Valovičová Z., Záborský T., Zibolenová J., Tatarková M., Marušiaková M. 91

Životní styl osob žijících v rozdílném environmentálním prostředí
Tomášková H., Riedlová P., Šlachtová H. 92

Vliv relativní délky telomer na zdraví: Souvislost se znečištěním ovzduší a životním stylem
Kramná D., Riedlová P., Tomášková H., Jiřík V. 93

Celoživotní ztráty v důsledku kardiovaskulárních a respiračních onemocnění způsobených znečištěným ovzduším ve znečištěných a neznečištěných oblastech
Janulková T., Jiřík V. 94

Vnímání environmentálních problémů ve dvou oblastech ČR a SR zatížených průmyslovým hlukem
Tomášková H., Stanovská M., Šlachtová H., Potužníková D., Rams., Ondrusová V., Hirošová K., Krišťáková M., Argalášová L. 95

REGIONÁLNE ROZDIELY VO VÝSKYTE DETERMINANTOV NADVÁHY A OBEZITY NA SLOVENSKU

Malobická E.[1], Baška T.[1], Zibolenová J.[1], Madleňák T.[2], Hudečková H.[1]

[1]Ústav verejného zdravotníctva, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Univerzita Komenského v Bratislave, SR

[2]Katedra geografie a geológie, Fakulta prírodných vied, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, SR

Úvod: Nadváha a obezita sa radia medzi najzávažnejšie problémy 21. storočia a predstavujú globálny verejnozdravotný problém. V súčasnosti má v európskom regióne WHO nadváhu alebo obezitu približne jedna štvrtina adolescentov vo veku 10 – 19 ročných a ich výskyt má v priebehu posledných desaťročí stúpajúci trend.

Súbor a metodika: Súbor tvorí 4194 respondentov vo veku 10-12 rokov a 3806 respondentov vo veku 14-16 rokov zhromaždených v rámci medzinárodnej prierezovej dotazníkovej štúdie Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) realizovanej na Slovensku v roku 2022. Analyzujeme prevalenciu nadváhy a obezity, konzumáciu energetických a sladených nápojov, fyzickú inaktivitu, pravidelnosť raňajkovania počas pracovných dní a konzumáciu zeleniny u adolescentov žijúcich vo vybraných regiónoch Slovenska. Tieto regióny zahŕňajú liberálne prostredie najväčších miest, urbanizované prostredie krajských miest, konzervatívne prostredie, prostredie s maďarskými menšinami a periférne prostredie so socioekonomickými problémami.

Výsledky: Nadváha a obezita sa najčastejšie vyskytovali najmä u chlapcov vo veku 10-12 rokov (29,2 %) a 14-16 rokov (34,0 %) v regiónoch s maďarskou menšinou. Vyšší výskyt nadváhy a obezity sme zaznamenali aj v periférnom prostredí u oboch pohlaví. Výsledky ďalej poukazujú na to, že konzumácia energetických (24,9 % dievčat a 29,9 % chlapcov) a sladených (25,0 % dievčat a 27,1 % chlapcov) nápojov prevládala u starších respondentov vo veku 14-16 rokov z periférnych regiónov. Nedostatočná fyzická aktivita bola zaznamenaná vo všetkých regiónoch SR, pričom jej výskyt sa pohyboval od 71,6 % do 87,5 %. Približne polovica školákov neraňajkuje každý deň, pričom tento problém je výraznejší u starších detí a v prostredí s maďarskou menšinou.

Záver: Región a prostredie tvorí jeden zo základných rámcov ovplyvňujúcich vzorce správania obyvateľov. Pri epidemiologickej analýze faktorov životného štýlu je preto potrebné brať do úvahy aj sociokultúrne regionálne determinanty, ktoré môžu významným spôsobom prispieť k pochopeniu významu sociálneho prostredia pri formovaní životného štýlu populácie.

Kľúčové slová: Health Behaviour in School-aged Children, nadváha, obezita, adolescenti, socioekonomický status

Korešpondujúci autor:

Mgr. Eva Malobická, PhD.
Ústav verejného zdravotníctva
Jesseniova lekárska fakulty v Martine, Univerzita Komenského v Bratislave, SK
E-mail: eva.malobicka@uniba.sk

Globální problémy veřejného zdravotnictví 2025

Elektronický sborník abstrakt konference

ISBN 978-80-7599-256-7 (online ; pdf)

CC BY-NC-SA 4.0 (Uveďte původ -Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní)

DOI doi.org/10.15452/978-80-7599-256-7.2025

© Lékařská fakulta Ostravské univerzity, 2025

© Autoři příspěvků uvedeni ve sborníku

Autoři odpovídají za obsahovou a jazykovou správnost příspěvku.